

Verslag Standaardisatieraad

Datum: donderdag 14 november 2019, 10.00 – 12.00 uur
Locatie: SURF, Moreelsepark 48, Utrecht
Aanwezig: Pieter Hendrikse (voorzitter), Tom van Veen (SURF), Peter Boersema (KBb-E), Marianne Mulder (Kennisset), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), Jeffrey Hietbrink (PO-Raad & VO-raad), Henk Nijstad (Kennisset), Pieter Ruempol (GEU), Bram Gaakeer (OCW), Gerald Groot Roessink (DUO), Chris Zintel (Kennisset, verslag)
Afwezig: Martijn Timmer (saMBO-ICT), Bert-Jan Geveke (DUO), Fons Dingelstad (OCW), René Montenarie (GEU),

1. Opening

- Martijn Timmer, de nieuwe directeur van saMBO-ICT heeft zich afgemeld voor de vergadering.
- Een aantal leden laat zich vervangen in deze vergadering. Pieter Ruempol is aanwezig namens de GEU, Bram Gaakeer namens OCW en Gerald Groot Roessink voor DUO.
- De agenda wordt, evenals het verslag van 20-06-2019 ongewijzigd vastgesteld.
- Naar aanleiding van het verslag merkt Pieter op dat het subsidietraject voor toegankelijkheidsstandaarden in leermiddelen stopt. Hij vraagt naar de wenselijkheid om hier een vervolg aan te geven omdat hij het zonde zou vinden als het traject stil zou vallen. De secretaris neemt hierover contact op met de GEU.

Actiepunten

A1 en A2. Acties m.b.t. IAA blijven staan voor René, Peter en Ernst-Jan. Zij stemmen hierover af met Bram. Bram meldt dat de IAA-groep dezelfde dag nog bij elkaar komt, maar dat daar op dit moment niemand van VDOD bij betrokken is. Ernst-Jan zorgt voor het vervolg voor een afvaardiging uit zijn achterban.

A3 en A4. De architecturen zijn geagendeerd onder punt 4.

A5. Het verslag van de Architectuurraad is beschikbaar op de website van Edustandaard.

A6. Marianne meldt dat Kennisset met SURF en saMBO-ICT dit besproken hebben, maar dat dit nog niet tot concrete vervolgacties heeft geleid. Kennisset heeft hier wel een artikel over gepubliceerd op haar website. De algemene analyse is dat de toolkit van het ministerie van Binnenlandse Zaken goed bruikbaar is voor het onderwijs. Met betrekking tot beveiligingsstandaarden in cloudtoepassingen is het goed om samen op te trekken. Tom vindt het ook belangrijk om hier regelmatig op terug te blijven komen omdat deze standaarden niet statisch zijn. Tom vertelt ook dat in hoger onderwijs commitment is afgegeven op een set aan standaarden waarvan het gebruik jaarlijks wordt getoetst. Hij zou dit graag op de agenda van de volgende Standaardisatieraad hebben. Bram meldt dat de Tweede Kamer vragen heeft gesteld over de wijze waarop het toezicht op het gebruik van wettelijke standaarden is geregeld.

A9. Agendering Edustandaard in de Informatiekamer is nog niet gebeurd.

A10. Agendering Edustandaard in ketenregieoverleggen heeft ook nog niet plaatsgevonden.

A11. EduMij was geagendeerd voor deze vergadering maar schuift door naar 13 februari.

Actie:

A1. Secretaris: contact met de GEU over rol Standaardisatieraad bij eventueel vervolgtraject toegankelijkheidsstandaarden in leer- en onderwijsmiddelen.

A2. René: ophalen stavaza IAA/Toegang bij Bram

- A3. René, Peter en Ernst-Jan: agenderen Toegang/IAA in Edu-K.
- A4. Secretaris: agendering omgang met standaarden in het hoger onderwijs in volgende vergadering.
- A5. Tom: voorbereiding standaarden in ho voor volgende vergadering.
- A6. Fons: agenderen positionering en werkwijze Edustandaard in Informatiekamer.
- A7. Jan / Jeffrey: agenderen positionering en werkwijze Edustandaard in ketenregieoverleggen.
- A8. Tom: agenderen positionering en werkwijze Edustandaard in linking pin-overleg.

2. Update Edustandaard

- Henk licht toe dat het REST-profiel met signing waaraan werd gewerkt door de werkgroep Edukoppeling tijdens het proces ter discussie is komen te staan, omdat uit voortschrijdend inzicht bleek dat de beoogde usecases niet meer aan de orde waren. Bovendien is het gewenst om te blijven aansluiten op overheidsbrede ontwikkelingen met betrekking tot REST. Het profiel is teruggetrokken en er is een nieuw traject gestart om een zogenaamd best-effort-profiel op te stellen voor REST. De werkgroep Edukoppeling streeft er naar om per januari 2020 een concept versie vast te stellen en ter review aan te bieden.

3. Gegevensuitwisselingen in het onderwijs

- Henk vertelt dat de Standaardisatieraad in januari de opdracht gegeven heeft voor het project voor de modularisering van de uitwisseling van leerling- en resultaatberichten in het onderwijs. Dit heeft geleid tot een model-gedreven architectuur met een modulaire opzet genaamd AMIGO.
- In AMIGO zijn de architectuurlagen gescheiden, en per architectuurlaag zijn standaarden (bouwblokjes) beschikbaar ten behoeve van de uitwisselingen. Op de gegevenslaag staan de referentiemodellen centraal van onder andere persoon (leerling/student, docent/medewerker), toets en resultaat. Daarnaast bevat AMIGO een werkwijze (methodiek) om te komen tot de praktische uitwisselstandaarden.
- Peter vindt AMIGO een heel goed initiatief. Maar bij separation of concerns is het niet op voorhand zeker dat het een standaardiserende werking op processen zal hebben. Hij is bang dat terwijl het doel is om zaken te ontkoppelen dat we iets enorms maken omdat we ook dingen met elkaar willen verbinden. Zeker in een keten met verschillende belangen kan dit een grote uitdaging zijn.
- Bram stelt dat het belangrijk is om te ontkoppelen tussen wat binnen organisaties gebeurt en wat interacties zijn tussen partijen.
- Henk benadrukt dat we nog veel moeten leren over deze vernieuwende manier van werken, want het doel is inderdaad om ruimte te generen binnen contexten om te kunnen bewegen. Daarbij is ook standaardisatie nodig, dit helpt bijvoorbeeld om aantoonbaar aan de AVG te voldoen. Hij vraagt Peter om bij concrete situaties met hem in gesprek te gaan, zodat ervaring met deze werkwijze/methodiek kan worden opgedaan. Peter vindt het een goed idee om aan de slag te gaan en daarvan te leren.
- Peter vraagt zich wel af of het toevoegen van het referentiemodel voor toetsen het niet onnodig ingewikkeld wordt. Henk legt uit dat dit een nadrukkelijke vraag is van CITO en dat het partijen vrij staat om hier wel of niet mee aan de slag te gaan. Bram vult aan dat het ook mogelijk is om een patroon te benoemen en te onderscheiden zonder dat deze direct volledig wordt uitgewerkt.
- Ernst-Jan geeft aan dat de grote vraag voor alle partijen is 'wat betekent het voor mij?'. De referentiearchitectuur biedt daarvoor nog geen duidelijkheid, daarom vindt hij het goed dat er in de praktijk al met drie concrete trajecten wordt gestart. Hij roept op om dit goed te communiceren. Bij partijen die hier nog weinig vanaf weten ontstaat snel de angst dat dit een norm is waar ze iets mee moeten maar niet direct iets mee kunnen. De secretaris biedt aan dat zowel vanuit Edustandaard als Edu-K een toelichting gegeven kan worden aan de branches.

- Peter stelt ook voor om bij het starten soms ook te kiezen voor een aantal primair identificerende gegevens voor bijvoorbeeld organisaties, leermiddelen en leerlingen. Volgens Henk sluit dit goed aan op de werkwijze die wordt gevolgd.
- Henk benoemt het belang van het scheiden van de ontwikkeling van de doelarchitectuur van het migratiepad. De Architectuurraad heeft zich achter de doelarchitectuur geschaard, maar het tempo en de wijze waarop dit in het veld landt, ligt bij de toepassingsdomeinen. Daarom is de oproep van de Architectuurraad ook om met AMIGO aan de slag te gaan zodat op basis hier van de architectuur verbeterd kan worden. De Architectuurraad verwacht dat de 1.0-versie in de zomer klaar kan zijn.
- De voorzitter dankt de vergadering om de inbreng van de opmerking en concludeert dat de ingestoken route door allen wordt gesteund.

4. Samenhang in architecturen

- Henk heeft samen met Tom en Bram gewerkt aan de vraag hoe samenhang tussen referentiearchitecturen kan worden geborgd. De samenhang ontstaat nu vaak ad hoc en niet gestructureerd op initiatief van betrokken architecten, terwijl het belang ervan steeds groter wordt. Dat vraagt om een veel meer gestructureerde vorm van bewaking van de samenhang. Gerald vult aan dat niet alleen standaarden en projecten sectoroverstijgend zijn, maar dat dit ook voor organisaties geldt.
- Henk vervolgt dat ROSA een sectoroverstijgende architectuur is en dus niet gaat over de afzonderlijke domeinen, maar wel relevant is voor het stellen van kaders voor die domeinen, bijvoorbeeld als het gaat om het gebruik van identiteiten van leerlingen of medewerkers. Het voorliggend voorstel bevat een werkwijze om het 'leren en benutten' beter te kunnen organiseren. De voorzitter zou deze werkwijze graag als richtsnoer gebruiken voor de werkwijze van Edustandaard en de partijen daarbinnen.
- Bram wijst op het belang van het inventariseren van bestaande toekomstbeelden en kaders zodat de Architectuurraad de samenhang daartussen kan beoordelen. Waar nuttig kunnen hier afspraken over gemaakt worden door de Standaardisatieraad op basis van een analyse van de Architectuurraad.
- Tom ziet het als rol van de Standaardisatieraad om dit vervolg bestuurlijk aan te jagen. De inhoud ligt vooral bij de Architectuurraad, want dat is waar de inhoudelijke verbinding moet ontstaan. Bram concludeert dat dit dus ook een stevig mandaat vergt van de personen in de Architectuurraad en dat de Standaardisatieraad dit moet borgen.
- Tom belegt dit bij de het architectenberaad HO zodat zij kunnen verbinden met de Architectuurraad. Daarbij moet de ROSA zich niet 'bemoeien' met sectorspecifieke zaken, dus we moeten goed leren herkennen wat sectoroverstijgende vraagstukken zijn.
- Marianne stelt voor dat de Standaardisatieraad kan prioriteren op basis van de analyses van de Architectuurraad. De vergadering steunt dit voorstel. Daarnaast kan de Standaardisatieraad ook zelf onderwerpen agenderen.
- De voorzitter vat het samen als dat we onze toekomstbeelden en kader bij elkaar brengen om vervolgens te bekijken welke je op zou willen tillen naar eventuele gemeenschappelijke kaders. Henk voegt daaraan toe dat dit wel een inspanningsverplichting kent. De voorzitter zou dit dan sterker terug willen zien in de voorgestelde werkwijze.
- Gerald stelt dat dit uiteindelijk zal leiden tot een rijkere ROSA. Ernst-Jan ziet soms dat er iets niet lekker loopt tussen sectoren, maar dat dan binnen een sector aan een oplossing wordt gewerkt. De VDOD denkt dat dit fundamentele kan.
- Peter aarzelt omdat hij zoekt naar samenhang en prioritering. Hij onderschrijft de werkwijze maar vindt deze nog onvoldoende concreet. Hij stelt voor om de Architectuurraad om een lijstje met mogelijke punten te vragen zodat de Standaardisatieraad kan prioriteren. De vergadering steunt dit verzoek om concreet met de voorgestelde werkwijze aan de slag te gaan.

Actie:

A9. Henk: met Architectuurraad opstellen van lijst met thema's waarop behoefte is aan gemeenschappelijke architectuurkaders en prioritering daarvan.

5. Referentiearchitectuur funderend onderwijs

- Chris geeft, op basis van zijn andere werkzaamheden bij Kennisnet, een toelichting op de FORA, de funderend onderwijs referentiearchitectuur. Schoolbesturen hebben zelf het initiatief genomen om een instellingsreferentiearchitectuur te ontwikkelen. Kennisnet ondersteunt hen hierbij en zorgt daarbij voor de borging van de relatie met ROSA en de ho- en mbo-architectuur.
- Op een vraag van Peter Boersema geeft Chris aan dat de FORA niet alleen de architectuur van een po- en vo-instelling gaat beschrijven, maar zich vooral ook gaat richten op specifieke problemen die spelen bij scholen en waarbij architectuur kan helpen tot goede oplossingen te komen. Op die manier 'verdient' architectuur zich ook vanzelf terug.
- Op enig moment wil men ook graag het gesprek aan gaan met de leveranciers over hun ideeën mbt. de referentie architectuur en wat dat voor hen kan betekenen. Daarvoor is het nu nog te vroeg.

6. Rondvraag

- Gerald vertelt dat in de SUWI-keten uitwisseling van matchingsgegevens recent sterk is verbeterd, hij stelt voor om hen eens uit te nodigen in de Standaardisatieraad omdat dit ook een onderwijscomponent kent.

Actie:

A10. Secretaris: uitnodigen vertegenwoordiger SUWI-keten voor toelichting op aanpak matchinggegevens in Standaardisatieraad

7. Vervolgafspraken

▪ Donderdag 13 februari	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht
▪ Donderdag 11 juni	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht
▪ Donderdag 12 november	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht

8. Afsluiting**Voorraadagenda**

- Voortgang wettelijke standaarden
- Toegankelijkheidsstandaarden (evt brede projectmatige aanpak)
- Voortgang werkwijze en wg's